

Η Α΄ Λυκείου του Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης παρουσιάζει

100 χρόνια Αγορά Μοδιάνο

Ένα ταξίδι στη μακρόχρονη πορεία της πιο ιστορικής
αγοράς της Θεσσαλονίκης.

Πηγή: https://parallaximag.gr/thessaloniki-news/modiano-prin?utm_source=chatgpt.com

Πηγή: <https://www.europeana.eu/en/search?query=%CE%9C%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BF&page=1&view=grid>

Φωτογραφίες: Thessaloniki, Στοά Μοδιάνο, 1974
(ανέκδοτη) - 1974 - Μητροπολιτικός Οργανισμός
Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης -
MOMus, Greece - CC BY-SA.

Μάρτιος 2025

Το Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης επιδιώκοντας τη σύνδεση των μαθητών, τριών του με την ιστορία της περιοχής άμνησε φέτος την επέτειο των 100 χρόνων από την πρώτη λειτουργία της σκεπαστής Αγοράς Μοδιάνο. Στις 20 Μαρτίου 2025 οι μαθητές, τρεις της Α΄ Λυκείου επισκέφτηκαν την Αγορά και συμμετείχαν σε ομαδικά παιχνίδια και δράσεις διερεύνησης της ιστορίας της. Στο παρόν τεύχος συγκεντρώθηκαν και παρουσιάζονται τα φύλλα εργασίας που δόθηκαν, οι φωτογραφίες που έβγαλαν οι μαθητές, τρεις μας κατά την επίσκεψη στην αγορά καθώς και οι απαντήσεις τους στις ερωτήσεις των φύλλων εργασίας. Ξεδιλώνεται έτσι με παιχνιδιώδη τρόπο το παρελθόν και το παρόν της ιστορικής αυτής αγοράς.

Υπεύθυνες εκπαιδευτικοί:

Χατζηβασιλειάδου Δέσποινα, ΠΕ07 Γερμανικών

Τσερόγκα Σοφία, ΠΕ34 Ιταλικών

Κανδυλάρη Μαγδαληνή, ΠΕ05 Γαλλικών

Παλαχάνη Μαρία, ΠΕ02 Φιλολογος

Ο σύνδεσμος για την ψηφιακή, διαδραστική μορφή του περιοδικού:

<https://tinyurl.com/ynu93u7p>

100 χρόνια Αγορά Μοδιάνο

Για να αντιληφθεί κανείς τη σημασία της εν λόγω εμπορικής στοάς, οφείλει να ανατρέξει στο παρελθόν της και συγκεκριμένα, στο 1922, όταν ο Ελί Μοδιάνο, της γνωστής εβραϊκής οικογένειας που μεσουρανούσε στη Θεσσαλονίκη εκείνης της εποχής αποφάσισε να δημιουργήσει μαζί με τον αρχιτέκτονα J.Oliphant μια εμπορική στοά σε ένα από τα κενά που δημιούργησε η μεγάλη φωτιά του 1917, που είχε κατακάψει το ιστορικό κέντρο της πόλης και ανοικοδομήθηκε με το Σχέδιο Εμπράρ. Πριν την πυρκαγιά στο σημείο αυτό βρισκόταν η συναγωγή Ταλμούδ Τορά και το ομώνυμο οικόπεδο της στην εβραϊκή συνοικία Kadí. Το έργο ολοκληρώθηκε το 1925 όποτε και άρχισε να αποτελεί ζωνικό κομμάτι της καθημερινότητας των κατοίκων

Η Στοά χτίστηκε με τον τύπο της βασιλικής, προκειμένου να στεγάσει μια διάταξη καταστημάτων κατά το πρότυπο των bazaar. Τότε, οι εσωτερικοί δρόμοι εξειδικεύονταν:

Στον κεντρικό αναπτύσσονταν τα κρεοπωλεία και παντοπωλεία, στους πλευρικούς τα ιχθυοπωλεία. Στα δε καταστήματα της όψης, που «κοιτάζουν» προς τη Βασιλέως Ηρακλείου, μυσχοβολούσαν τα σπωροπωλεία της αγοράς.

Η Μοδιάνο έφτασε στο σημείο να είναι η μεγαλύτερη αγορά των Βαλκανίων με μέγιστο αριθμό μαγαζιών τα 144. Με το πέρασμα όμως του χρόνου, την οικονομική κρίση και την κατάρρευση των υποδομών της, τα καταστήματα άρχισαν σταδιακά να κλείνουν και το 2016 έκλεισε η ίδια η αγορά.

Το 2017 η Αγορά Μοδιάνο περνάει επίσημα στον Όμιλο Φάις. Το 2022 έχουμε επαναλειτουργία της αγοράς. Στην ανακαινισμένη αγορά λειτουργούν περίπου 75 καταστήματα. Μεταξύ των καταστημάτων περιλαμβάνονται ντελικατέσεν, φούρνοι, ζυθοπωλείο όπου πωλούνται μπύρες αποκλειστικά από Έλληνες μικροζυθοποιούς, ζαχαροπλαστείο με πολιτικές κρέμες και χειροποίητα σιροπιαστά, παντοπωλεία, κάβα, ιχθυοπωλεία, σούσι μπαρ, εστιατόρια

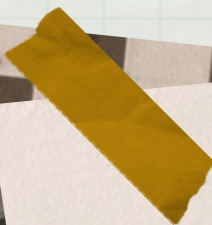
<https://www.agoramodiano.com/i-istorial>

[https://parallaximaggr/thessaloniki-news/modiano-prin?
utm_source=chatgpt.com](https://parallaximaggr/thessaloniki-news/modiano-prin?utm_source=chatgpt.com)

Περιεχόμενα

Ο Ελι Μοδιάνο

Σελ 6

Φύλλο εργασίας 1. Η Αγορά Μοδιάνο τη δεκαετία του 1970.

Σελ. 13

Φύλλο εργασίας 2. Η Μυρσβόλος Σμίρνη

Σελ. 18

Φύλλο εργασίας 3. Το παλιό και το νέο.

Σελ. 22

Ελί Μοδιάνο: Ένας από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες της παλιάς

Θεσσαλονίκης

Γράφει η Μαρία Παλαχάνη, ΠΤΕ 02, φιλόλογος στο ΠΤΣΠΘ.

Αν και το όνομα Ελί Μοδιάνο ίσως να μην είναι ιδιαίτερα γνωστό στο ευρύ κοινό, τα κτήρια που ο αρχιτέκτονας χάρισε στη Θεσσαλονίκη είναι διάσημα για την εκλεπτυσμένη, σχεδόν ευρωπαϊκή πνοή που προσδίδουν στην πόλη. Τα κτήρια του αρχιτέκτονα αντανακλούν την εικόνα μίας πόλης, που για αιώνες συνδύαζε την ανατολίτικη κουλούρα, η οποία αγκαλιαζόταν από τον «δυτικό αέρα» των κοσμοπολιτών, εύπορων κατοίκων και των οικογενειών τους. Μία από αυτές ήταν και αυτή του Ελί, η γνωστή οικογένεια των Μοδιάνο.

Λίγα λόγια για την οικογένεια Μοδιάνο.

Η ιστορία των Μοδιάνο είναι μακρά και αρκετά ενδιαφέρουσα. Όπως αναφέρουν πολλά από τα μέλη της οικογένειας, όπως ο δημοσιογράφος Μάριο Μοντιάνο, το ταξίδι της ξεκινά το 1492, όταν ο βασιλιάς Φερδινάνδος Β΄ της Αραγωνίας υποχρέωσε, βάσει του «Διατάγματος της Αλάμπρα», τον διωγμό όσων Εβραίων δεν δέχτηκαν να ασπαστούν τον Χριστιανισμό. Ανάμεσα στους χιλιάδες Εβραίους της Ιβηρικής χερσονήσου που τράπηκαν σε φυγή, ήταν και μέλη της μετέπειτα σεφεραδίτικης οικογένειας των Μοδιάνο. Οστόσο, ο δρόμος δεν τους οδήγησε εξαρχής στη Θεσσαλονίκη, αφού ως ενδιαμέσο σταθμό της πορείας τους επέλεξαν την Ιταλία. Στην γειτονική χώρα, και συγκεκριμένα στις πόλεις Μοντιλιάνο (εικάζεται πως το επίθετο Μοδιάνο, χρησιμοποιήθηκε αρχικά ως τοπωνύμιο) και Βενετία τα μέλη της οικογένειας ασχολήθηκαν με τον κλάδο της Ιατρικής και της Παραϊατρικής, ενώ αυτοί που βρισκόταν κυρίως στην Βενετία διέπρεψαν στον χώρο των επιχειρήσεων, κυρίως κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα. Γύρω στο 1817, ο Σαούλ Μοδιάνο έφτασε στην πόλη που ήταν γνωστή και ως «Ιερουσαλήμ των Βαλκανίων», ονομασία που προσδόθηκε στη Θεσσαλονίκη λόγω του μεγάλου εβραϊκού πληθυσμού της. Εκεί, ο Σαούλ επικεντρώθηκε σε χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, ιδρύοντας τη Κτηματική Τράπεζα Μοδιάνο. Παράλληλα, ασχολήθηκε με τη χρηματοδότηση της ανοικοδόμησης κτηρίων όπως της στοάς Σαούλ (Sité Saul), της οποίας το έτος ίδρυσης υπολογίζεται τη δεκαετία του 1880. Επίσης, ανάμεσα στις ασχολίες του περιλαμβάνονται η συμμετοχή στην Ισραηλτική Κοινότητα της πόλης – της οποίας διετέλεσε πρόεδρος – και η ίδρυση πολλών σχολείων της κοινότητας καθώς και η αναδιοργάνωση της θεολογικής σχολής Ταλμούδ Τора.

Τα πρώτα χρόνια του Ελί Μοδιάνο

Ο Ελί ήταν ένα από τα εγγόνια του τραπεζίτη Σαούλ Μοδιάνο, γιός του επίσης τραπεζίτη Ιακώβ (Γιακό) Μοδιάνο. Ο Ελί γεννήθηκε το 1881 στη Θεσσαλονίκη, σε μία οικογένεια που του έδωσε, όπως φαίνεται, τόσο τα οικονομικά όσο και τα πνευματικά εφόδια που θα τον οδηγούσαν στην επιτυχή άσκηση του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί πως οι μεγάλες και οικονομικά εύρωστες οικογένειες της πόλης, όπως των Αλλατίνι, Μοδιάνο, Μόλχο κ.α., είχαν συχνότητες επαφής με τις μεγάλες ευρωπαϊκές πόλεις, καθιστώντας απαραίτητη την εκμάθηση, ήδη από τη παιδική ηλικία, ξένων γλωσσών, ιδίως των γαλλικών. Έτσι, και ο Ελί σπούδασε στη Γαλλία, και συγκεκριμένα στην *École Centrale des Arts et Manufactures* του Παρισιού.

Μετά το τέλος των σπουδών του εγκαταστάθηκε στη γενέτειρα πόλη του, διατρέποντας στον χώρο του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και συμβάλλοντας στην αναδιαμόρφωση της πόλης, έπειτα από την καταστροφική πυρκαγιά του 1917. Η σπουδαιότητα του έργου του Μοδιάνο αναγνωρίστηκε και εκτός των ελληνικών συνόρων, όταν το 1922 του απονεμήθηκε ο τίτλος του Ιππότη από τον βασιλιά της Ιταλίας Βιτόριο Εμμανουήλ Β'. Ο Ελί Μοδιάνο έζησε στη Θεσσαλονίκη όλη του τη ζωή όπου και άφησε τη τελευταία του πνοή το 1968.

Το έργο του αρχιτέκτονα στη Θεσσαλονίκη

Τα περισσότερα από τα κτήρια του Ελί Μοδιάνο κινούνται στιλιστικά στα πλαίσια του Εκλεκτικισμού, ενός ρεύματος που ενσωματώνει στοιχεία πολλών τάσεων, εποχών και ρυθμών, προσδίδοντας στο οικοδόμημα έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα και ζωντάνια. Φυσικά, η πολυπολιτισμική Θεσσαλονίκη υπήρξε εύφορο έδαφος για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης τάσης, αφού οι διακοσμητικές απαιτήσεις των Ελλήνων και Αρμένιων χριστιανών, μουσουλμάνων και εβραίων κατοίκων της πόλης ευθυγραμμίζονταν με τις παραδόσεις και τα έθιμα που εκείνοι ακολουθούσαν.

*Άποψη του ξενοδοχείου
«Λουξεμβούργο»,
(Θεσσαλονίκη, έτος κατασκευής
1924).*

*Το κτήριο της πρώτων Ιονικής και Λαϊκής
τράπεζας ως δείγμα του ύστερου
νεοκλασικισμού της πόλης. Θεσσαλονίκη,
έτος κατασκευής 1924*

Μετά την εκδήλωση της μεγάλης πυρκαγιάς του 1917 και την καταστροφή ενός σημαντικού μέρους του κέντρου της πόλης, ο Ελί Μοδιάνο ανέλαβε τα σχέδια για την ανακοιδόμηση πολλών και γνωστών δημοσίων και ιδιωτικών κτιρίων της πόλης δίνοντας της έναν νέο και μοντέρνο αέρα. Μεγάλα και ιδιαίτερα επιβλητικά κτήρια, με διακοσμήσεις που παραπέμπουν στον τύπο της Αρ Νουβό, χωρίς όμως να χάνουν τα διακριτικά ανατολίτικα στοιχεία τους, είναι εμφανή στα σχέδια του αρχιτέκτονα. Εντούτοις, από το αρχιτεκτονικό ρεπερτόριο του δεν έλλειψαν τα κτήρια νεοκλασικισμού, τα οποία είχε μελετήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών του στο Παρίσι, θέλοντας να τα μεταφέρει στη Θεσσαλονίκη.

Παρακάτω αναφέρονται κάποια από τα κτίρια που αποτέλεσαν σημεία αναφοράς τόσο της αρχιτεκτονικής του Μοδιάνο όσο και της ιστορίας της Θεσσαλονίκης:

§ Η Οικία Γιακό Μοδιάνο ή Έπαυση Μοδιάνο ή Παλαιό Κυβερνείο. Σήμερα στο κτίριο στεγάζεται το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης (έτος κατασκευής 1905-1906).

§ Μελέτη κατασκευής του Παλιού Τελωνείου. Το κτήριο σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Alexandre Vallaury (έτος κατασκευής 1912).

§ Η Στοά ή Αγορά Μοδιάνο (έτος κατασκευής από το 1922 έως το 1925).

§ Η πρώτων Ιονική και Λαϊκή τράπεζα, κτίριο σημερινής Αλφια Βανκ (έτος κατασκευής 1924).

§ Το Μέγαρο Άτλας (έτος κατασκευής 1925).

§ Η προσθήκη στη Στοά Σαούλ περί το 1929.

§ Το Μανδαλίδειον Μέγαρον και η Ιταλική σχολή Alessandro Mamazoni (κατασκευή 1931 και 1933 αντίστοιχα).

Τρία εμβληματικά κτίρια

§ Η οικία Μοδιάνο

Το πρώτο σημαντικό έργο του αρχιτέκτονα ήταν η έπαυλη Μοδιάνο, η οποία προοριζόταν για οικία του πατέρα του Γιακό Μοδιάνο. Το εκλεκτιστικού χαρακτήρα κτήριο της λεωφόρου Βασιλίσσης Όλγας άρχισε να κατασκευάζεται το 1905 και ολοκληρώθηκε έναν χρόνο αργότερα. Έχοντας έντονα τα στοιχεία της Αρτ Νουβό στον εξωτερικό του διάκοσμο, η οικία χαρακτηρίζεται από μία έντονη διακοσμητικότητα και ζωντάνια, χωρίς όμως να δημιουργείται ένα υπερβολικό αποτέλεσμα.

Η ημικλινής σκεπή, με τα μεγάλα παράθυρα, παρέχει στο κτίσμα όχι μόνο επιβλητικότητα, αλλά και λειτουργικότητα, αφού μέσω των παραθύρων παρέχεται στο εσωτερικό άπλετο φυσικό φως.

Κατασκευαστικά, η τοιχοποιία είναι ιδιαίτερα βαριά στο κάτω μέρος, όπου βρίσκεται το υπόγειο, ενώ στο υψηλότερα πατώματα η κατασκευή γίνεται περισσότερο προσεγμένη και ελαφριά.

Όμως, το κτήριο δεν χρησιμοποιήθηκε μόνο ως οικία. Από το 1913, οι χρήσεις του άλλαξαν συνεχώς, καθώς χρησιμοποιήθηκε ως ανάκτορο, έδρα της κυβέρνησης της Εθνικής Αμύνης (1916), οικία του Γενικού Διοικητή Μακεδονίας και ως ιερατική και στρατιωτική σχολή. Από το 1972, στο οίκημα στεγάζεται το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας και Θράκης.

§ Παλιό Τελωνείο

Αν και, κατά κύριο λόγο, ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός ανήκει στον λεβαντίνο αρχιτέκτονα Alexandre Vallaurgy, η μελέτη και η αποπεράτωσή του είναι έργο του Μοδιάνο. Η έμπνευση του σχεδιασμού προέρχεται από το τελωνείο της Κωνσταντινούπολης Σίρκετζι. Πέρα από τον εκλεκτιστικό χαρακτήρα του και τις εμφανείς γαλλικές διακοσμητικές επιρροές του, το τελωνείο αποτελεί μία καινοτόμο κατασκευή λόγω της χρήσης οπλισμένου σκυροδέματος. Έτσι, με αυτό το κτήριο του 1912 η πόλη γνωρίζει για πρώτη φορά τη συγκεκριμένη οικοδομική τεχνική και όχι τυχαία από τον Μοδιάνο. Ο αρχιτέκτονας, κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο Παρίσι, ειδικεύτηκε στην κατασκευή με οπλισμένο σκυρόδεμα την οποία και μετέφερε στη Θεσσαλονίκη.

Το κτήριο θεμελίωσε ο πρώην υπουργός οικονομικών των Νεότουρκων Τζαβίτ μπέη το 1910. Η εξωτερική του άποψη είναι χαρακτηριστική των βιομηχανικών κτιριακών κατασκευών του 20ου αιώνα, έχοντας αρκετά διακοσμημένο τον επάνω όροφο του. Εντύπωση προκαλούν τα έντονα και μεγάλα πλαίσια των παραθύρων του τελευταίου ορόφου.

Το τελωνείο υπέστη σοβαρές καταστροφές κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όμως, οι εργασίες αποκατάστασής του ήταν άμεσες, καθώς μετά τη λήξη

του πολέμου το Λιμενικό Ταμείο με δικούς του πόρους και με χρήματα από το σχέδιο Μάρσαλ προχώρησε στην αποκατάστασή του. Το 1998 χρησιμοποιήθηκε από τον σκηνοθέτη Θεόδωρο Αγγελόπουλο ως σκηνικό για μία σκηνή της ταινίας «Μία αιωνιότητα και μία μέρα». Το 1977 το τελωνείο ανακηρύχθηκε διατηρητέο κτήριο.

Μετά την καταστροφική πυρκαγιά του Αυγούστου του 1917, ο Ελί Μοδιάνο και ο αρχιτέκτονας J. Oliphant ξεκίνησαν τον σχεδιασμό της Αγοράς στην πυρκαυστή ζώνη της πόλης και συγκεκριμένα στη τοποθεσία όπου, πριν την πυρκαγιά, βρισκόταν η Συναγωγή Τάλμυτ Τοράτ.

Τα σχέδιά τους ακολούθησαν το οικιστικό Σχέδιο του Γάλλου αρχιτέκτονα-αρχαιολόγου Ernest Hebrard -που είχε αναλάβει τον επανασχεδιασμό της Θεσσαλονίκης- και σύμφωνα με το οποίο στο σημείο αυτό προβλεπόταν η δημιουργία παζαριών. Μάλιστα, ο γαλλικός τίτλος της Αγοράς στα σχέδια είναι "Bazar Central Salonique". Η οικοδόμηση της στοάς Μοδιάνο ξεκίνησε το 1922 με τον Ελί Μοδιάνο στον ρόλο του σχεδιαστή αρχιτέκτονα αλλά και του μηχανικού.

Η στοά είναι τύπου μονώροφης βασιλικής με εσωτερικούς εξώστες. Η στέγη είναι πολυεπίπεδη, επικαλυπτόμενη με υαλοπίνακες, έτσι ώστε να φωτίζεται φυσικά και να παρέχεται ο απαραίτητος εξαερισμός. Το αέτωμα που προεξέχει στις πλευρές, καθώς και ο φεγγίτης, δεσποζουν, τονίζοντας την νότια είσοδο της κλειστής αυτής αγοράς, συνολικής έκτασης περίπου 2.707 τ.μ. Η Αγορά Μοδιάνο γίνεται έτσι η πρώτη παραδοσιακή αγορά τροφίμων και μία από τις μεγαλύτερες κλειστές αγορές στα Βαλκάνια. Τον Μάρτη του 1930 τελέσθηκαν τα εγκαίνια της Αγοράς, που συνοδεύτηκαν από μία επιβλητική γιορτή που αποτέλεσε θέμα συζήτησης για όλη την πόλη για καιρό. Από την αρχή της λειτουργίας της συνδεθήκε στενά τόσο με την ιστορία της Εβραϊκής Κοινότητας όσο και με τη λειτουργία του εμπορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, καθώς στέγαζε τα καλύτερα καταστήματα της πόλης με κορυφαία προϊόντα εγχώριου και εισαγωγικού εμπορίου.

Τη σπουδαιότητα της στοάς και την άμεση σχέση της με την ζωή των θεσσαλονικέων, εκφράζει ο συγγραφέας Θωμάς Κοροβίνης, λέγοντας:

«Ήσουν για αιώνες ένα κράμα λαών και θρησκευμάτων, μια πρώιμη Νέα Υόρκη της νοτιοανατολικής Βαλκανικής Ευρώπης με μπτόλικο ανατολίτικο χρώμα και μιαν ιδιότητα αστική πιναλιά. Ακόμη κρατάς πεισματάρικα κάτι από τη γοητεία εκείνου του παρδαλού χαρμανιού κι έτσι θα πρέπει να ξαναγίνεις. Βαλκανικές μουσικές να ανακατεύονται με ουρανομήκειες ψαλμωδίες, παλιές βροσιές των λυμενεργατών με σεφραδίτικα της Μοδιάνο, ποτιακά γινάτια με τούρκικα πειράγματα στο Καπάν».

Χριστίνα Ιωακείμίδου: *Ελί Μοδιάνο: Ένας από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες της παλιάς Θεσσαλονίκης*. Ανακτήθηκε από <https://maxmag.gr/afieromata/kallitexnes/eli-modiano-enas-apo-toys-simantikoteroy-s-architektone-s-tis-palias-thessalonikis/>, 24 Ιανουαρίου 2021.

Πηγές άρθρου:

ο Στελλάκη, Α. *Θεσσαλονίκη: Στα ίχνη της οικογένειας Μοδιάνο*. Ανακτήθηκε από www.in.gr (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ & ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ της Πυρκαϊούστου Ζώνης Θεσσαλονίκης. *Μοδιάνο: Ελί*. Ανακτήθηκε από www.salonika.jewisharchitecture.com. (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο Ζαφείρης, Χ. (2016). *Μεγάλες προπολεμικές εβραϊκές οικογένειες της Θεσσαλονίκης*. Εκδόσεις Επίκεντρο.

ο Έπαυλη Γιάκο Μοδιάνο – Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας – Θράκης. Ανακτήθηκε από www.odysseus.culture.gr (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο Βίλα Γιακό Μοδιάνο, σημερινό Λαογραφικό Μουσείο. Ανακτήθηκε από www.thessalonikiartsandculture.gr (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

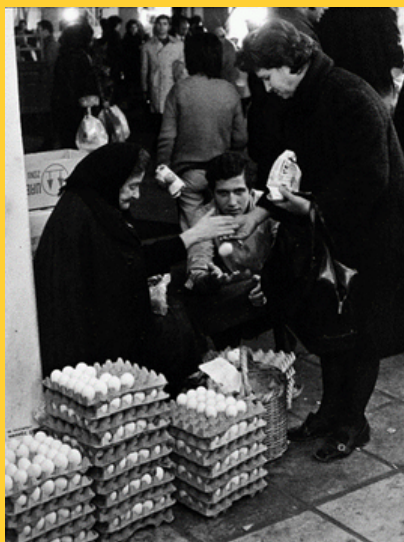
ο Ιονική τράπεζα. Ανακτήθηκε από www.thessarchitecture.wordpress.com (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο Μέγαρο Άελας. Ανακτήθηκε από www.thessarchitecture.wordpress.com (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο Στοά Μοδιάνο: Μια από τις παλαιότερες αγορές της Θεσσαλονίκης. Ανακτήθηκε από www.michanikos-online.gr (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

ο Καζαντζίδου, Ν. Ο Χάρτης της πόλης: Το Παλιό Τελωνείο. Ανακτήθηκε από www.parallaximag.gr (τελευταία πρόσβαση 02/01/2021).

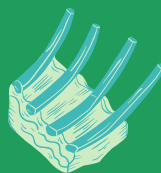
Φύλλο εργασίας 1. Η Αγορά Μοδιάνο τη δεκαετία του 1970.
Παρακάτω θα βρείτε φωτογραφίες της αγοράς από τη δεκαετία του 1970.

Πηγή: <https://www.europeana.eu/en/search?query=%CE%9C%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BF&page=1&view=grid>

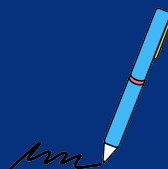
Φωτογραφίες: Θεσσαλονίκη, Στοά Μοδιάνο, 1974 (ανέκδοτη) - 1974 -
Μητροπολιτικός Οργανισμός Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης - ΜΟΜυς,
Greece - CC BY-SA.

1. Να παρατηρήσετε τις παραπάνω φωτογραφίες και να βγάλετε κι εσείς φωτογραφίες από αγοραπωλησίες και καταστήματα της σημερινής αγοράς. Να συγκρίνετε τις φωτογραφίες του τότε με το τώρα και να σχολιάσετε τις διαφορές που εντοπίζετε. Ποια χαρακτηριστικά είχαν τα καταστήματα του τότε και ποια του σήμερα;

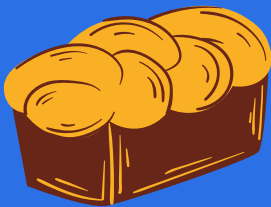

Κατάζοντας τις παλιές φωτογραφίες από την αγορά, παρατηρούμε αμέσως πόσο διαφορετικά ήταν τα καταστήματα τότε. Τα μαγαζιά έμοιαζαν πιο απλά και λιτά, με ξύλινες ταμπέλες και βασικά προϊόντα απλωμένα μπροστά από τους πάγκους για να τα βλέπει ο κόσμος. Οι περισσότεροι έμποροι πουλούσαν παραδοσιακά αγαθά, όπως τρόφιμα. Όλα φαίνονταν πιο προσωπικά, αφού οι αγοραπωλησίες γίνονταν κυρίως μέσα από την άμεση επαφή και το παζάρι. Υπήρχε μια αίσθηση κοινότητας και αλληλότητας, όπου ο κάθε πελάτης ήξερε τον καταστηματάρχη με το μικρό του όνομα.

Στις σημερινές φωτογραφίες, βλέπουμε μια εντελώς διαφορετική εικόνα. Τα καταστήματα είναι πιο σύγχρονα, με φωτεινές επιγραφές, μεγάλες βιτρίνες και καλοστημένα εμπορεύματα που στοχεύουν να τραβήξουν το βλέμμα. Η παλιά ατμόσφαιρα με τα μικρά οικογενειακά μαγαζάκια και τις παραδοσιακές ταβέρνες έχει σε μεγάλο βαθμό χαθεί.

Οι μοντέρνες επιχειρήσεις έχουν καταλάβει μέρος του χώρου, και το τοπίο έχει προσαρμοστεί στις νέες οικονομικές και καταναλωτικές συνθήκες. Η τεχνολογία έχει παίξει μεγάλο ρόλο, αφού πλέον υπάρχουν ταμειακές μηχανές, κάρτες πληρωμών και ακόμα και ηλεκτρονικές παραγγελίες. Παρ' όλα αυτά, η ανθρώπινη επαφή φαίνεται λιγότερη σε σχέση με παλιά, καθώς όλα γίνονται πιο γρήγορα και τυπικά. Η αλλαγή είναι ξεκάθαρη: από μια παραδοσιακή, πιο ατμόσφαιρα αγορά, περάσαμε σε μια σύγχρονη, οργανωμένη αγορά που θυμίζει περισσότερο εμπορικό κέντρο. Παρατηρούμε τέλος ότι αρκετά καταστήματα της αγοράς είναι κλειστά.

2. Να παρατηρήσετε την παρακάτω φωτογραφία του παιδιού που εργάζεται στην αγορά (1974) και να γράψετε μία παράγραφο σε άενκό πρόσωπο, σαν να ήσασταν το παιδί αυτό. Να περιγράψετε πώς σας φαίνεται το κλίμα στην αγορά και η εργασία σας εκεί.

Δείτε εδώ το παιδί να μιλάει:

Το εστιατόριο «Η Μυροβόλος Σμύρνη» άνοιξε το 1958 και έκλεισε το 2016. Υπήρξε φημισμένο εστιατόριο με ποιοτικό φαγητό και οικονομικές τιμές για πολλές δεκαετίες. Παρακάτω σας δίνονται τρεις πηγές: 1. Από τη λειτουργία του εστιατορίου τη δεκαετία του 1960, 2. Από τη λειτουργία του τη δεκαετία του 1990 3. Άρθρο του 1999 σχετικά με την επίσκεψη του τότε πρωθυπουργού στο εστιατόριο. Να διαβάσετε τις πηγές και να κάνετε τις δύο εργασίες που ακολουθούν.

Πηγή 1

Μικρός έτρωγα πολύ λίγα φαγητά. Από κρέας μόνο κιμά, γιουβαρλάκια ή κεφτέδες με σάλτσα. Μία φορά ο πατέρας με κατέλωσε με ένα πιάτο γεμάτο φακές, ενώ τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια μου χασκογελοῦσαν. Ἡ μάνα μου, γιὰ νὰ φάω, συχνὰ μοῦ ἔδινε τρεῖς δραχμές -ἴσως γι' αὐτὸ δὲν ἀρνέμαι ποτὲ στὰ παιδιὰ μου σάντουιτς με σουτζουκάκια-, με τὶς ὁποῖες ἔτρεχα στὴν ἀγορὰ Μοδιάνο, στὸ πρῶτο μαγαζὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ δρόμου ποὺ συνδέει τὴν Ἑρμοῦ με τὰ Λουλουδάδικα, ὅπου ἔβηνε περίφημα καὶ εὐμεγέθη μπιφτέκια, ἀξίας 1,5 δρχ. ἕκαστο, ἓνας ξερακιανὸς ἡλικιωμένος κύριος, ἡρακλειδεύς· θαύμαζα ἀπερίοριστα τὸ κύρος του καὶ πιθανὸν ἐνιωθα κάποια ἀσφάλεια, γιατί παρ' ὅτι παοκτσῆς, εἶχα πατέρα, ἀδέρφια, παπποῦ, θεῖο, ὅλους ἡρακλειδεῖς. Ἀγόραζα λοιπὸν ἓνα μπιφτέκι, πατάτες, τυρί, καὶ μοῦ περισσεύε καὶ κάτι.

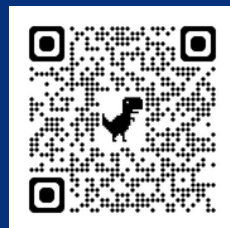
Τρώγοντας κοιτούσα συνήθως στο βάθος τής στοάς. Ψηλά, μία ζωγραφισμένη επιγραφή ήμικυκλικού σχήματος έγραφε: Η ΜΥΡΟΒΟΛΟΣ ΣΜΥΡΝΗ, με ένα χέρι στη μέση να δείχνει προς την κατεύθυνση κάποιου παλαιότερου, υποθέτω, μαγαζιού. Ή εικόνα αυτή, 25 χρόνια μετά, αποτέλεσε το βασικό θέμα του εξωφύλλου του δεύτερου δίσκου μας, με μία αναδιάταξη τών γραμμάτων τής επιγραφής που σχημάτισαν το όνομα του δίσκου ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΣΤΗ ΜΥΡΟΒΟΛΟ.

(Αργύρης Μπακιρτζής, τραγουδιστής και τραγουδοποιός, στο σημείωμα του δίσκου των Χειμερινών Κολυμβητών “Από το Πάρκο στη Μυροβόλο”)

<https://cityculture.gr/argiris-bakirtzis-i-modiano-apofeygi-gia-tin-ora-tin-katantia-ton-ladadikon/>

Άκου το
τραγούδι:

Πηγή 2

Μυροβόλος Σμύρνη Κράτηση

Διεύθυνση: Κομνηνών 32, Θεσσαλονίκη 546-24

Ώρες Λειτουργίας: Καθημερινά 12:00 – 02:00

Στην κεντρική στοά Μοδιάνο, στην οδό Κομνηνών, βρίσκεται το εστιατόριο Μυροβόλος Σμύρνη. Πρόκειται για ένα εστιατόριο ελληνικής αλλά και πολιτικής κουζίνας.

Το εστιατόριο αυτό έχει μεγαλώσει γενιές και γενιές καθώς όλα αυτά τα χρόνια έχουν περάσει από το μαγαζί αυτό τόσο οι Θεσσαλονικείς όσο και οι επισκέπτες της πόλης.

Ο χώρος του εστιατορίου Μυροβόλος Σμύρνη είναι παραδοσιακός. Τα διακοσμητικά στοιχεία είναι πολύ όμορφα και ταξιδεύουν τους επισκέπτες στην παλιά Θεσσαλονίκη. Οι φωτογραφίες που κοσμούν τους τοίχους είναι βέβαιο πως θα μαγνητίσουν τα βλέμματα σας.

Οι σεφ του εστιατορίου Μυροβόλος Σμύρνη είναι καταξιωμένοι και έχουν χρόνια εμπειρίας στην πλάτη τους. Αυτό τους επιτρέπει να δημιουργούν γεύσεις που δεν αφήνουν κανέναν ασυγκίνητο.

Κατά την διάρκεια της επισκέψεως σας στο εστιατόριο σας προτείνουμε να δοκιμάσετε χταποδάκι με μακαρόνια αλλά και την χωριάτικη σαλάτα. Τα υλικά είναι αγνά και ολόφρεσκα, όπως άλλωστε και όλα τα προϊόντα του εστιατορίου.

Η Μυροβόλος Σμύρνη είναι ένα από τα πιο φημισμένα εστιατόρια της Θεσσαλονίκης. Αυτήν την φήμη, το εστιατόριο, την κέρδισε δικαιοδικά καθώς δημιουργεί πιάτα που δεν αφήνουν κανέναν ανικανοποίητο.

Βέβαια και οι τιμές παίζουν καθοριστικό ρόλο καθώς είναι πολύ λογικές για την εποχή. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η ευκαιρία σε όλους να δοκιμάσουν αυθεντικές πολιτικές αλλά και ελληνικές γεύσεις.

<https://vgainoexo.gr/mironobolos-smirni-kentro-estiatorio-thessalonikil/>

Πτηνή 3

Πτηνή:

https://www.europeama.eu/en/item/1232/https___www_sea_rchculture_gr_aggregator_ed_m_DigThessMegaron_000168_35632

Publication in the
newspaper

"ΕΛΕΦΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" with
the title "In Modiano!" -
Thessaloniki Concert Hall
Organization, Greece - CC
BY-NC.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
ΑΠΟΤΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ (ΕΘΝΟΜΕΡΕΑ)
ΤΗΛ. 9296001 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 234244 (4 ΥΠΟΥΡΓ.) FAX 234534

30 ΔΕΚ. 1999

Στη Μοδιάνο!

Επιασε τόπο το «παρασκήνιο» μας και ο Κώστας Σημίτης θα πάει τελικά σε συζήτηση της αγοράς Μοδιάνο, κατά τη διήμερη επίσκεψή του στη Θεσσαλονίκη, για τα εγκαίνια του Μεγάλου Μουσείου, που θα κάνει την Κυριακή, παρουσία του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου.

Από αυτήν εδώ τη στήλη, στις 21 Δεκεμβρίου, είχαμε προτείνει να πει και κάνα συζήτηση Μοδιάνο ο πρωθυπουργός, αφού, όπως έχει διαμηνύσει, θέλει να νιώσει τον καθημερινό παλμό της πόλης. Η ιδέα άρεσε στο μεγάλο Μαξίμου, ο Γιώργος Πασχαλίδης επικοινωνήσε με τον οικοδεσπότη υπουργό Γιάννη Μαγκριώτη -που γνωρίζει καλά τα στέκια της αγοράς και βεβαίως συνηγόρησε- και το θέμα έκλεισε.

Στο πρόγραμμα του Κ. Σημίτη προστέθηκε το συζήτηση, το μεσημέρι της Δευτέρας 3 Ιανουαρίου. Από το

Μέγαρο μέχρι το συζήτηση είναι μια ολοκληρωμένη διαδρομή στη μουσική και στη ζωή και μια καλή ευκαιρία για σκέψεις στη νέα χιλιετία. Ραντεβού για το συζήτηση.

N.P.

1. Να προσπαθήσετε να εντοπίσετε τη θέση του εστιατορίου στην αγορά Μοδιάνο και να τη φωτογραφίσετε όπως είναι σήμερα. Να τη συγκρίνετε με τη φωτογραφία στην αρχή του φύλλου εργασίας και να σχολιάσετε τις διαφορές.

Στην παλιά φωτογραφία βλέπουμε πολλά μικρά, πολύχρωμα μαγαζάκια. Ο χώρος αποπνέει ζεστασιά και ζωντάνια, καθώς βλέπουμε ανθρώπους να πουλούν προϊόντα, να ψωνίζουν ή να κάνουν βόλτα. Στη φωτογραφία του σήμερα δεν υπάρχει χρώμα, επικρατεί το λευκό και δεν βλέπουμε κόσμο. Τα μαγαζάκια είναι κλειστά. Επίσης στην παλιά φωτογραφία η πόρτα είναι ανοιχτή ενώ στη σημερινή η πόρτα είναι κλειστή.

Η Μυροβόλος Σμύρνη δεν ήταν απλώς ένα εστιατόριο· ήταν ένα κομμάτι της πολιτιστικής ταυτότητας της Θεσσαλονίκης. Αν και σήμερα δεν υπάρχει πια, η μνήμη της συνεχίζει να ζει μέσα από αφηγήσεις, άρθρα και τραγούδια. Το πέρασμα της άφησε ανεξίτηλο σημάδι στην πόλη, θυμίζοντας σε όλους πως η γεύση και η παράδοση μπορούν να γίνουν κομμάτι της συλλογικής μας κληρονομιάς.

2. Λαμβάνοντας υπόψη την πηγή 3 να γράψετε μία παράγραφο σαν να ήσασταν ο τότε πρωθυπουργός και να περιγράψετε τις εντυπώσεις σας από την αγορά Μοδιάνο και από το εστιατόριο, όπου γευμάτισε.

Δείτε εδώ την απάντηση:

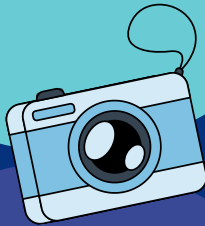
Φύλλο εργασίας 3. «Το παλιό και το νέο»

Ο Ελί Μοδιάνο γεννήθηκε το 1881 στη Θεσσαλονίκη και πέθανε το 1968. Σπούδασε αρχιτεκτονική στο Παρίσι και αφού επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη, ανέλαβε τον σχεδιασμό πολλών δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων. Αποφάσισε να δημιουργήσει μαζί με τον αρχιτέκτονα J.Ολίφχαντ μια εμπορική στοά σε ένα από τα κενά που δημιούργησε η μεγάλη φωτιά του 1917, που είχε κατακάψει το ιστορικό κέντρο της πόλης. Πριν την πυρκαγιά στο σημείο αυτό βρισκόταν η συναγωγή Ταλμούδ Τορά και το ομώνυμο οικοπέδο της στην εβραϊκή συνοικία Καδί. Το έργο ολοκληρώθηκε το 1925 όποτε και άρχισε να αποτελεί ζωντικό κομμάτι της καθημερινότητας των κατοίκων. Ήταν γόνος μιας από τις δυνατώτερες οικογένειες της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης που κρατούσε στα χέρια της το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής ζωής της πόλης. Πατέρας του Ελί ήταν ο τραπεζίτης Ιακώβ και παππούς του ο Σαούλ Μοδιάνο, επίσης τραπεζίτης.

Με το πέρασμα όμως του χρόνου, την οικονομική κρίση και την κατάρρευση των υποδομών της, τα καταστήματα άρχισαν σταδιακά να κλείνουν και το 2016 έκλεισε η ίδια η αγορά.

Το 2017 η Αγορά Μοδιάνο περνάει επίσημα στον Όμιλο Φάις. Το 2022 έχουμε επαναλειτουργία της αγοράς.

1. α. Αποστολή Αρχιτεκτονικής: Παρατηρήστε τα κείρια της Αγοράς και βρείτε τρία στοιχεία που ξεχωρίζουν.

β. Ανακαλύπτοντας τη Διακόσμηση:
Βρείτε ένα κρυμμένο ή ιδιαίτερο
διακοσμητικό στοιχείο της Αγοράς
και φωτογραφίστε το.

γ. Βρείτε και φωτογραφίστε
μια καμάρα της Αγοράς.

2. Να παρατηρήσετε τις παρακάτω φωτογραφίες που τραβήχτηκαν πριν την ανακαίνιση της αγοράς το 2016. Προσπαθήστε να εντοπίσετε το ακριβές σημείο όπου τραβήχτηκε η φωτογραφία και να τραβήξετε μία ακριβώς ίδια, από την ίδια γωνία λήψης. Να σχολιάσετε τις διαφορές μεταξύ του παλιού και του νέου.

Παλιές φωτογραφίες: Σημιτόπουλος Γιάννης

Οι παλιές φωτογραφίες δείχνουν μια εικόνα εγκατάλειψης. Φαίνεται ότι πρόκειται για μια κλειστή αγορά που είχε ζήσει ημέρες δόξας, αλλά είναι εμφανές ότι τα καταστήματα και όλο το κτίριο δεν είχαν συντηρηθεί για πολύ καιρό. Στις νέες φωτογραφίες διακρίνουμε το δάπεδο από μάρμαρο, την προσεγμένη διακόσμηση, την τοποθέτηση μοντέρνου φωτισμού και φωτεινών επιγραφών, την τοποθέτηση ανεμοστήρων και καμερών ασφαλείας. Όλα τα μαγαζιά στις παλιές φωτογραφίες φαίνονται κλειστά εδώ και χρόνια ενώ στις νέες φωτογραφίες πολλά καταστήματα – αν και όχι όλα – είναι ανοιχτά.

3. α. Αποστολή Γευσιγνωσίας: Βρείτε και φωτογραφίστε ένα κατάστημα που πουλάει ένα ιδιαίτερο τοπικό προϊόν και γράψτε τι είναι.

Σουτζούκ Λουκούμ

Χαλβάς

β. Γαστρονομική Ανακάλυψη: Φωτογραφίστε ένα προϊόν που δεν γνωρίζατε μέχρι σήμερα.

Γερμανική μουστάρδα

Ρολάνια bueno
και Lotus

γ. Η Πινακίδα που μιλάει: Αναζητήστε την πιο ενδιαφέρουσα πινακίδα καταστήματος, φωτογραφίστε την και περιγράψτε την.

Ενδιαφέρουσα πινακίδα που είναι αντίθετη με το προϊόν που πουλάει (χαλβά) γιατί δεν ταυριάζει ένα τόσο δυνατό όνομα σε αυτό το προϊόν.

4. Να παρατηρήσετε τις παρακάτω φωτογραφίες από παλαιότερες εποχές της αγοράς. Προσπαθήστε να εντοπίσετε το ακριβές σημείο όπου τραβήχτηκε η φωτογραφία και να τραβήξετε μία ακριβώς ίδια, από την ίδια γωνία λήψης. Να σχολιάσετε τις διαφορές μεταξύ του παλιού και του νέου.

Παρατηρούμε ότι γενικά δεν έχει αλλάξει ιδιαίτερα η πρόσοψη του κτιρίου αλλά στην παλιά φωτογραφία βλέπουμε περισσότερα ανοιχτά μαγαζιά.

Πιστεύουμε ότι αυτό είναι το σημείο που βρισκόταν το συγκεκριμένο μαγαζί.

Εντοπίσαμε πινακίδα «Το Βέρμιον» αλλά δεν φαίνεται να είναι η ίδια πινακίδα ούτε να βρίσκεται στο ίδιο σημείο με την παλιά φωτογραφία. Το κατάστημα που φαίνεται να σφίξει από ζωή στην παλιά φωτογραφία, είναι πλέον κλειστό.

Παρατηρούμε ότι έχει αφαιρεθεί ο δεύτερος όροφος του συγκεκριμένου καταστήματος και έχει προστεθεί ένα δεύτερο επίπεδο σε ολόκληρο το κεντρικό τμήμα της αγοράς. Στο δεύτερο επίπεδο βρίσκουμε τραπεζοκαθίσματα για τους επισκέπτες.

Περισσότερες απαντήσεις των μαθητών, -τριών και φωτογραφίες από την επίσκεψή μας στην Αγορά Μοδιάνο μπορείτε να βρείτε στο padlet:

